

Pracovní list č. 19: STRATILA SE NA SALAŠU SLANINA

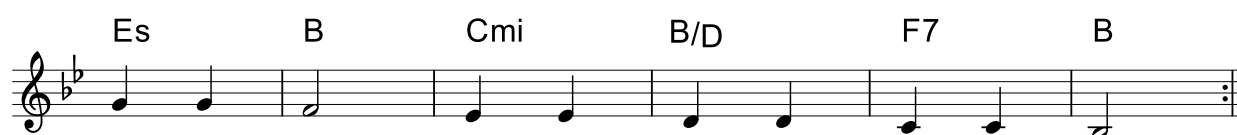
Žertovná píseň ze sbírky *Kopřivnické písničky* Emila Hanzelky

B Gmi Dmi

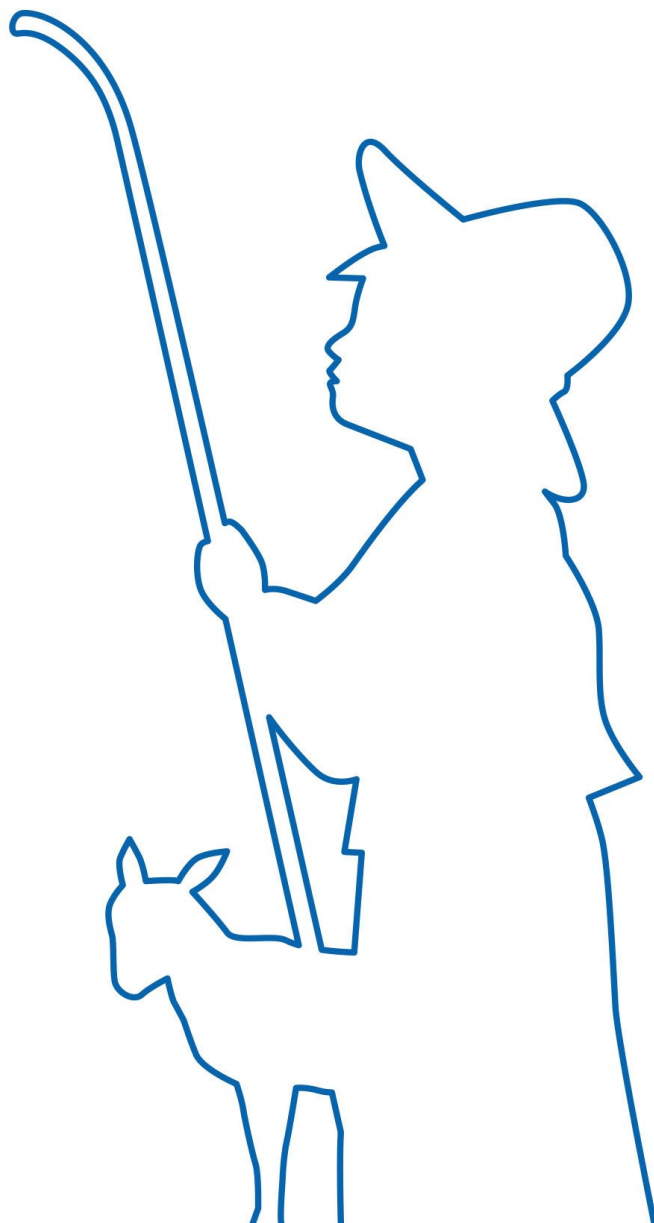
1. Stra - ti - la se na sa - la - šu sla - ni - na,
a sve - dli to na na - ši - ho Mar - ti - na,

Es B Cmi B/D F7 B

sla - ni - na, sla - ni-, sla - ni-, sla - ni - na
Mar - ti - na, Mar - ti-, Mar - ti-, Mar - ti - na.

1. Stratila se na salašu slanina,
slanina, slani-, slani-, slanina
a svedli to na našeho Martina,
Martina, Marti-, Marti-, Martina.
2. Martin, ten před živym Bohem přísahal,
přisahal, přisa-, přisa-, přísahal,
že ani na tu slaninu nėsahal,
nėsahal, nėsa-, nėsa-, nėsahal.
3. Že uřezal tej slaniny len kusek,
len kusek, len ku-, len ku-, len kusek
a že zostal na hambalku motuzek,
motuzek, motu-, motu-, motuzek.

I. Porozumění textu

1. **Přečti si potichu text písně.** Najdi v něm výrazy, kterým:
 - chybí diakritické znaménko nebo se liší od své spisovné varianty písmenem či tvarem. Podtrhni je modře.
 - vůbec nerozumíš. Podtrhni je červeně.
2. **Ve dvojicích se pokuste vysvětlit, co mohou neznámá slova znamenat.** Poté je přeložte do současné češtiny.
3. **Přečti text nahlas.** Dbej na krátkou výslovnost.
4. **Píseň s popletenými verši.** Seřaď zamíchané verše tak, aby byly ve správném pořadí (jako náповěda ti mohou někdy posloužit rýmy na konci řádků). Následně zkus verše rozdělit do 3 slok. Svě řešení si zkontroluj na 1. straně.

Martin, ten před živým Bohem přísahal,

Martina, Marti-, Marti-, Martina.

motuzek, motu-, motu-, motuzek.

Že uřezal tej slaniny len kusek,

něsahal, něsa-, něsa-, něsahal.

a svedli to na našeho Martina,

slanina, slani-, slani-, slanina

a že zostal na hambalku motuzek,

len kusek, len ku-, len ku-, len kusek

Stratila se na salašu slanina,

přísahal, přisa-, přisa-, přísahal,

že ani na tu slaninu něsahal,

II. Porozumění obsahu

1. Co se stalo na salaši?
2. Kdo je podezřelý?
3. Jak reagoval podezřelý na obvinění?
4. Co nakonec přiznal?
5. Jak vyznívá celá píseň? Díky čemu tak působí?

Metodické tipy pro učitele na nácvik koledy *Stratila se na salašu slanina*

1. Ve dvojicích si žáci si připraví prostřednictvím odlišných typů hry na tělo vyťukání rytmu 3 slok písně, přičemž každý žák vyťuká jeden řádek sloky. Žáci budou průběžně měnit rytmizované řádky a střídat typy hry na tělo.

2. Rozdělte žáky do 3 skupin a každé skupině přiřadte jednu sloku písně. Žáci si ve skupinách připraví rytmickou recitaci textu dané sloky bez melodie v pravidelném rytmu. Dbají na krátkou výslovnost. Mohou se podpořit rovněž rytmickou hrou na tělo.

3. Žáci se věnují porozumění textu koledy. V pracovním listu plní úkoly ke slovní zásobě, kterou neznají, a diskutují o významu písně.

4. Po částech naučte žáky melodii. Poté si takto společně zazpívejte celou píseň.

5. Společně sestavte hudební aranžmá celé písně:

- Pomocí perkusních nástrojů vytvoří žáci jednoduchý rytmický doprovod
- Podle svých dovedností žáci zahrají a doprovodí píseň na melodické nástroje.
- Motivujte žáky, aby k melodii vytvořili jednoduchý 2. hlas (např. formou ostinátní figury). Inspiraci vícehlasé úpravy této koledy naleznete rovněž v tištěném zpěvníku *Přiběželi do Betlema pastyře. Regionální koledy a žertovné písně ze sbírek Kopřivnické písničky Leopolda Víchy a Emila Hanzelky*.

6. Žáci si poslechnou nahrávku doprovodu v podání cimbálové muziky. Pokusí se společně určit, která část koledy tvoří předehru, zda je mezi jednotlivými slokami mezihra a jak vypadá dohra. Poté si celou píseň pokusí s cimbálovou muzikou zazpívat.

7. Žáci rozkreslí příběh žertovné písně do série obrázků nebo komiksu.

SLOVNÍČEK NÁŘEČNÍCH VÝRAZŮ A SLOVNÍCH SPOJENÍ

NÁŘEČNÍ VÝRAZ	SOUČASNÝ VÝZNAM
stratila se	ztratila se
salaš	pastýřské obydlí v horách
slanina	špek
svedli to	obvinili
len kousek	jen kousek
zostal	zůstal
hambalek	visuté bidýlko na sušení prádla
motuzek	provázek